STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

REGOS REABILITACIJA

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Regos reabilitacija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Saulius Galgauskas **Kitas / a (-i):** VU MF Sveikatos mokslų instituto Optometrijos katedros dėstytojai	VU MF Sveikatos mokslų institutas M. K. Čiurlionio g. 21/27, Vilnius G. Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro) pakopa	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	-	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: modulis skirtas visų studijų krypčių Vilniaus universiteto studentams, išankstinių žinių nereikalaujama.	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135	40	95

Dalyko (modulio) tikslas		
Modulio tikslas supažindinti studentus su silpnaregyste, aklumu ir regos reabilitacija, regos pokyčiais ir sąsajomis su bendraisiais sisteminiais sutrikimais bei amžiniais regėjimo pakitimais.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Studentas gebės: • įvertinti aplinkos ir kasdienių veiklų pritaikymo poreikį asmenims, turintiems regos sutrikimų, bei atpažinti dėl silpnaregystės kylančius iššūkius kasdienėje veikloje; • suprasti įvairių technologijų taikymo principus – vertinti, kaip neoptinės, kompensacinės ir moderniosios išmaniosios priemonės padeda gerinti silpnaregių asmenų gyvenimo kokybę ir palengvina skaitymą, orientaciją bei mobilumą; • efektyviai bendrauti su silpnaregiais asmenimis,	Paskaitos, seminarai su aktyvaus mokymo (si) metodais: informacijos paieška, savarankiškas darbas, diskusijos, mokslinės literatūros analizė, grupinių ir/ar individualių pranešimų pristatymas.	Kaupiamasis balas vertinant: trumpus temos pristatymus ir dalyvavimą seminaruose bei pratybose ir egzamino testą.

pripažįstant asmenų įvairovę, bei sklandžiai paaiškinti ar pristatyti su regos reabilitacija, pagalbos modeliais ir aplinkos prieinamumu susijusią informaciją. Studentas įgis: • bazininių žinių apie silpnaregystės ir aklumo priežastis, amžinius regėjimo pakitimus, refrakciją bei jų sąsajas su bendraisiais sisteminiais sutrikimais; • suvokimą apie kompensacinių priemonių įvairovę (nuo paprastų neoptinių priemonių iki išmaniųjų mobiliųjų aplikacijų ir dirbtinio intelekto atpažinimo sistemų) ir jų taikymo galimybes; • žinių apie pagalbos silpnaregiams modelius ir Lietuvos silpnaregių bei aklųjų organizacijų (pvz., Lietuvos aklųjų bibliotekos, Techninės pagalbos neįgaliesiems centro) teikiamas paslaugas bei socialinės integracijos galimybes.		

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. PSO apibrėžimai (pažeidimas, sutrikimas, negalia). Silpnaregystė, lygių klasifikacija. Požiūrio į regos likučio naudojimą kaita.	**1**		**2**				**3**	**8**	Pasiruošti seminarams apie silpnaregystės fenomeną; požiūrio į regos likučio naudojimą kaitą ir apie dėl silpnaregystės kylančius sunkumus ir silpnaregystė, lygių klasifikaciją.
2. Silpnaregystės paplitimo mastas, priežastys, prevencija. Silnaregystė vaikų amžiuje	**2**		**2**				**4**	**10**	Pasiruošti seminarams apie silpnaregystės priežastis, silpnaregystę vaikų amžiuje.
3. Silpnaregio asmens regėjimo aštrumo ir jautrumo kontrastui vertinimas. Ryškumas, apšvietimas ir ryškios šviesos poveikis. Skaitymo technikų taikymas ir poveikis silpnaregių asmenų gyvenimo kokybei	**2**		**2**		**-**		**4**	**10**	Pasiruošti seminarams apie silpnaregio asmens regėjimo aštrumo, kontrastinio matymo vertinimą, apšvietimo,

									ryškios šviesos poveikį, skaitymo technikų, kompensacinių priemonių taikymą ir poveikį silpnaregių asmenų gyvenimo kokybei gerinti.
4. Objekto dydžio didinimo būdai: paties objekto dydžio didinimas, mažinimas atstumo iki objekto, objekto vaizdo padidinimas optinės priemonės pagalba, teleskopo taikymas	**1**		**2**		**-**		**3**	**8**	Pasiruošti seminarui apie objekto dydžio didinimo būdus, taikant strategijas ir priemones.
5. Pagalbos silpnaregiams modeliai bei organizacijos Lietuvoje. Lietuvos silpnaregių ir aklųjų organizacijų bei institucijų (pvz., Lietuvos aklųjų bibliotekos, Techninės pagalbos neįgaliesiems centro ir kt.) teikiamus pagalbos modelius“	**2**		**2**	**2**			**6**	**9**	Pasiruošti seminarams apie Lietuvos silpnaregių ir aklųjų organizacijų bei institucijų (pvz., Lietuvos aklųjų bibliotekos, Techninės pagalbos neįgaliesiems centro ir kt.) teikiamus pagalbos modelius
6. Neoptinės kompensacinės priemonės ir moderniosios technologijos. Tradicinių priemonių taikymas bei šiuolaikinių išmaniųjų technologijų (mobiliųjų aplikacijų, dirbtinio intelekto atpažinimo sistemų) integracija regos reabilitacijoje	**1**		**1**	**1**	**-**		**3**	**8**	Pasiruošti seminarui ir pratyboms apie neoptinių priemonių (laikiklių knygoms, natoms laikyti, knygų stovams ir pan.) taikymą.
7. Amžiniai regėjimo pakitimai ir refrakcija. Jų sąsajos su bendraisiais sisteminiais sutrikimais.	**1**		**2**		**-**		**3**	**8**	Savarankiškai išnagrinėti senėjimo procesų įtaką regai ir refrakcijos ypatumus, remiantis privalomosios literatūros sąraše esančiais šaltiniais
8. Kompensacinių priemonių įvairovė ir taikymas periferiniam matymui pagerinti	**1**		**2**		**-**		**3**	**10**	Pasiruošti seminarams apie kompensacines priemones periferiniam matymui, orientacijai ir judėjimui erdvėje gerinti.
9. Necentrinis matymas ir „nejudančios galvos“ strategijos taikymas	**2**		**1**				**3**	**8**	Pasiruošti seminarui apie necentrinio matymo (eccentric viewing) ir „nejudančios galvos“ strategijas.
10. Aplinkos pritaikymo būdai, atsižvelgiant į asmens regos funkcijų būklę, individualius specialiuosius poreikius ir pomėgius	**2**		**2**	**1**			**5**	**8**	Savarankiškai pasiruošti seminarams ir pratyboms apie aplinkos (namų, darbo, mokymosi, laisvalaikio) pritaikymą atsižvelgiant į individualius specialiuosius asmens poreikius ir pomėgius (atvejų analizė).
11. Pirminis regos funkcijų tyrimas ir įvertinimas, visapusiškas kompensacinių priemonių parinkimas ir mokymas jomis naudotis.	**2**		**1**				**3**	**8**	Savarankiškai pasiruošti seminarui apie pirminį regos funkcijų įvertinimą kompensacinių priemonių parinkimą,

									taikymą ir rekomendacijas konkretaus asmens gyvenimo kokybei gerinti ir „esu regintis“ tapatybei ugdyti.
Iš viso	**17**		**19**	**4**			**40**	**95**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Trumpas temos pristatymas ir dalyvavimas seminaruose bei pratybose	20 %	Seminarų metu	Vertinamas aktyvus dalyvavimas seminaruose: kiekvienas studentas turi pasiruošti po vieną trumpą pristatymą (PowerPoint formatu) seminaro metu atsitiktine tvarka priskirta tema bei atsakyti į seminarų metu žodžiu pateiktus atvirus klausimus. Vertinamas informacijos tikslumas, pateikimo aiškumas, gebėjimas pagrįsti atsakymus ir tinkamas sąvokų vartojimas. **Vertinimas:** 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. 8-9 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. 6-7 balai – studentas patenkinamai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. 5 balai – studentas paviršutiniškai įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. 4-1 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos; terminus ir sąvokas vartoja netinkamai.
Egzamino testas	80 %	egzaminų laikymo laikotarpio metu	Egzaminas vykdomas testo forma. Testą sudaro 20 klausimų, apimančių 11 studijų dalyko (modulio) temų. Kiekviename testo klausime pateikiami keli atsakymų variantai, iš kurių teisingas yra vienas. Vertinimas atliekamas pagal teisingų atsakymų skaičių, kai kiekvienas teisingas atsakymas į klausimą vertinamas 0,5 balo. Susumavus atsakymų įvertinimus, gautas pažymys dauginamas iš 0,8. Testas vertina studento: – studijų dalyko turinio žinių tikslumą; – supratimą ir gebėjimą interpretuoti sąvokas; – gebėjimą taikyti žinias tipinėse situacijose.
Galutinis įvertinimas			Galutinis kaupiamasis pažymys susideda iš trumpo temos pristatymo ir dalyvavimo seminaruose bei pratybose vertinimo (K = 0,2) ir egzamino testo vertinimo (K = 0,8).

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
O. Backman, K. Inde	1979	Low Vision Training	1 leidimas	Malmo, LiberHermods
American Academy of Ophthalmology	2017-2018	BCSC: Refractive Surgery		JAV
O. Backman, K. Inde	1997	Riabilitazione Visiva Del Paziente Ipovidente	2 leidimas	Edizione Italiana, a cura del dott. Mario Broggini
O. Backman	2000	Re-establishing Reading Skills of Elderly Low Vision Patients (Studies on Swedish low vision clinic patients)	1 leidimas	Stockholm, Kongl Carolinska Medico Chirurgiska Institutet

I. Kanski	2015	Clinical ophthalmology, 8th edition		Mosby Elsevier
M. D. Laura C. Fine	2015	The Aging Eye: Preventing and treating eye disease	8th edition	Harvard Health Publications
Macnaughton J.	2018	The Practical Management of Visual Impairment		CLEARVIEW
Papildoma literatūra				
K. Inde	2008	Blogai matau, gerai jaučiuosi	1 leidimas lietuvių	Vilnius, Lietuvos aklųjų biblioteka
A. Blužienė, V. Jašinskas	2005	Akių ligų vadovas		Šiauliai „A. S. Narbuto leidykla“
K. Inde	2005	See bad, feel good	1 leidimas anglų k.	
Doc. J. V. Arčiulienė,	2005	Išvengiamo vaikų aklumo ir silpnaregystės priežastys ir jų antrinė prevencija	Tomas IV, Nr. 4 (13)	Lietuvos oftalmologija
V. Gudonis	1998	Tiflologijos pagrindai: mokymo priemonė.		Šiauliai, Šiaulių universitetas
A. Vilūnienė, V. Liaudanskienė	2006	Bendravimo su vaikais, turinčiais įvairaus lygio negalią, būdai ir technologijos.		Vilnius „Viltis“
I. Gabrialavičiūtė	2008	Gabių sutrikusio regėjimo vaikų galios ir sunkumai: atvejo analizė.	Nr. 2 (19), p. 114–123.	Specialusis ugdymas
A. Gelžinis, V. Arčiulienė	2005	Silpnaregių vaikų priežiūros ir ugdymo rekomendacijos.	Tomas IV, Nr. 1 (10).	Lietuvos oftalmologija